

In de Vlietzone is de luchtkwaliteit niet goed – voornamelijk door de aanwezigheid van snelwegen en inprickers van Den Haag. Omdat de Rotterdamse Baan een nieuwe bron van uitstoot wordt, is in het Burenoverleg Rotterdamse Baan in augustus 2017 gepleit voor het meten van de luchtkwaliteit in de omgeving van de tunnelmonden en bij de andere inprickers van Den Haag (bijv. de N14, de Utrechtse Baan, de Prinses Beatrixlaan in Rijswijk). Belangrijk zijn metingen voordat de tunnel open gaat (nulmeting) en later als de tunnel in gebruik is.

Luchtvervuiling wordt meestal niet echt gemeten, maar berekend met computermodellen. Ook bij de RoBa (Rotterdamse baan) willen de betrokken gemeenten geen metingen doen maar uitgaan van modelberekeningen. Het verzoek om de luchtkwaliteit bij de RoBa te meten is echter afgewezen. Voor de gemeente geldt dat berekende luchtkwaliteitswaarden gemiddeld over een heel jaar leidend zijn voor beleidsbepaling. Metingen, afhankelijk dat ze zijn voor atmosferische omstandigheden, zijn wat dat betreft moeilijker te interpreteren. Bovendien zijn de standaard meetmethoden van RIVM erg duur, en het aantal RIVM meetpunten in Nederland is daarom beperkt.

Sinds kort echter zijn er goedkope elektronische meetmethoden beschikbaar. De gemeente Leidschendam-Voorburg gaat via het Smart City Living Lab met uitgebreide meetapparatuur een driemaandelijks proefproject doen.

De Provincie Zuid Holland (PZH) stelt in samenwerking met RIVM ook meetapparatuur ter beschikking aan burgers om ervaring op te doen met deze goedkopere methodieken. Dit wordt voor PZH verzorgd door een organisatie Citizen Science. De meetapparatuur is verstopt in een klein kastje, de zg. “paddenstoel” die NO_x, fijnstof (PM₁₀), temperatuur en luchtvochtigheid meet en die doorgeeft via internet aan het RIVM. De kastjes moeten worden opgehangen in tuinen van vrijwilligers.

Als gevolg van contact met de provincie, krijgen wij als burgers in de gemeente LV de beschikking over tien paddenstoelen. Op een oproep voor vrijwilligers kwamen 29 positieve reacties binnen. De zorg over luchtkwaliteit in het bijzonder in Park Leeuwenbergh erg hoog - bijna 50% van de aanmeldingen komt uit deze buurt. Niet verwonderlijk gezien de plannen voor de Rotterdamse Baan.

Over de verdeling van de meetapparatuur over de gemeente moet nog worden beslist. Dit zal gebeuren in samenspraak met de vrijwilligers. Er is al gesproken met gemeente ambtenaren over de verhouding van dit project met het project van Smart City Living Lab. Vooral ten aanzien van locatie keuze van metingen, en van de methode van analyse is synergie mogelijk. Omdat de meetapparatuur van Citizen Science langer beschikbaar is (ongeveer een jaar), zijn de metingen die door burgers worden gedaan ook voor de gemeente interessant.

Het is een reële vraag wat we met de metingen kunnen gaan doen. RIVM en de provincie willen weten hoe de apparatuur zich houdt. De burgers willen weten of het toenemende verkeer van A4, A13, A12 en RoBa geen overmatige luchtvervuiling oplevert. Dus, ze zijn geïnteresseerd in trends – wat is het verloop gedurende de dag, de week, het jaar. Kan de bron van vervuiling worden aangewezen? Voor de omgeving van de Rotterdamse Baan is een idee van jaargemiddelde belangrijk. Voor andere locaties in Leidschendam is het van belang te weten in hoeverre woonlocaties succesvol afgeschermd zijn van de rijkswegen.

We moeten reëel blijven wat betreft politieke invloed van de metingen. Het zal ook mét metingen moeilijk blijven om de politiek bij te sturen, maar de metingen vergroten in elk geval de bewustwording in de problematiek.

Frans Kets, 21/2/2018